

ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ

Для визначення змісту поняття «музичне виховання молодших школярів» необхідно проаналізувати сутнісні ознаки процесу виховання.

Український педагогічний словник С. Гончаренко дає визначення вихованню як процесу цілеспрямованого, систематичного формування та розвитку особистості, зумовлений законами суспільного розвитку, дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних факторів. У широкому розумінні виховання це вся сума впливів на психіку людини, спрямованих на підготовку її до активної участі у виробничому, громадському і культурному житті суспільства. У вузькому розумінні виховання є планомірним впливом батьків і школи на вихованця. Метою виховання є сприяння розвитку у вихованця виявленого обдарування чи утримання якихось задатків відповідно до мети – ідеалу виховання. Виховання поширюється на тіло душу і дух і ставить завданням утворення із задатків і здібностей, що розвиваються, гармонійного цілого, а також набуття підростаючим вихованцем сприятливих для нього самого і для суспільства душевно-духовних установок стосовно до інших людей, сім'ї, народу, держави тощо [1, с. 28, 53].

О. Леонтєва зазначає, що працюючи з дітьми, Жак-Далькроз дійшов висновку, що головними недоліками традиційної методики є ізольованість видів діяльності й поділ процесу осягнення музики на низку навчальних дисциплін, позбавлення музичного виховання його сутнісної основи – емоційності. Найважливіше у музичному навчанні, на думку Жак-Далькроза, попереднє і супутнє осягнення музики. Виховання музикальності немислиме поза музичним сприйманням. Лише повноцінне сприймання закладає основу музикальності дитини, тільки на цій основі можливе навчання і подальший музичний розвиток. «Музичне виховання повинно повністю ґрунтуватися на слуханні або у будь-якому разі на сприйманні музичних явищ», – підкреслював Жак-Далькроз [2, с. 55, 198].

На думку Карла Орфа, музичне виховання не повинно обмежуватися розвитком слуху, ритму, слуханням музики, навчанням співу і гри на інструментах. Завдання музичного виховання – стимулювати і спрямовувати творчу фантазію, уміння імпровізувати, творити у процесі індивідуального і колективного музикування. Кінцевою метою музичного виховання К. Орф вважав виховання особистості в дусі гуманізму, вивільнення пригнічених цивілізацією її природних сил, розвитку творчих здібностей. «Ким би не стала надалі дитина – музикантом чи лікарем, учнем чи робітником, – писав К. Орф у «Шульверку», – завдання педагога – виховати у ній творче начало, творче мислення. В індустріальному світі людина інстинктивно хоче творити і цьому слід допомогти. Проте прищеплені бажання і вміння творити виявлятимуться у будь-якій сфері майбутньої діяльності дитини» [3, с. 39, 28].

Спільним для названих музикантів-педагогів є прагнення засобами

музики вплинути на духовний світ дитини, сприяти гармонійному розвитку особистості, вихованню емоційної чутливості та музичних здібностей; засвоєнню музики як специфічної мови людського спілкування. Творці систем музичного навчання були переконані, що виховання музичності неможливе поза музичним сприйманням, що навчанню гри та співу по нотах має передувати досвід живого спілкування з музикою.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Леонтьева О. Карл Орф. – М. : Музыка, 1984. – 334 с.
3. Элементарное музыкальное воспитание по системе К. Орфа / под. ред. Л. Баренбойм. – М. : Советский композитор, 1978. – 368 с.